F R I F A G B E V E G E L S E

Nr.13 3.årgang 3. april 1943

Kamerat!

Resultatene av de danske folketingsvalgene har vært livlig diskutert og vakt stor interesse i vide kretser. Det var med stor skepsis en imøteså valg til en demokratisk forsamling i et land under tysk okkupasjon og denne skepsis ble styrket av de meddelelser som ble gitt i den nasikontrollerte norske pressen om at partiene ville avholde seg fra den vanlige forhåndsagitasjon. Vi kjenner imidlertid ikke til hvilket press de tyske okkupanter har øvet før valget, men av valgresultatet framgår det tydelig at det danske folk praktisk talt enstemmig holder fast ved demokratiet og at der etter snart tre års tysk nasistisk okkupasjon ikke har lykkes deres danske elever å erobre et eneste nytt mandat til Folketinget ut over de 3 de allerede hadde i 1939.
For de norske arbeidere er det av interesse å konstatere at sosialdemokratiet i Danmark har hatt framgang på over 165.000 stemmer og i alt oppnådd henimot 900.000 av de ca. 2 millioner stemmer som ble avgitt. I den enorme valgdeltagelse - ca.90% mot tidligere rekord på omlag 82% - ligger også en klar tilkjennegivelse av at det danske folk stiller seg steilt mot diktaturet og nasismen og fortsatt ønsker en fri og demokratisk statsform hvorunder folkeviljen kan komme til uttrykk.
Hvis en kunne tenke seg avholdt et fritt valg i vårt land i dag, ville den samme tendens i demokratisk, antinasitisk retning komme ennå kraftigere til uttrykk. Den tyske okkupasjon og den folkefiendtlige og forræderske virksomhet som de hjemlige nasister har drevet, har gitt det norske folk en bitter anskuelsesundervisning om diktaturets væsen. Selv de snevre grupper i vårt folk som før krigen leflet med diktaturet og fascismen, vesentlig som følge av politisk umodenhet, har idag fått øynene opp.
Et fritt valg i Norge ville derfor i dag bety en i sannhet nasjonal samling omvår gamle demokratiske forfatning og dens lovlige representanter, konge og regjering. Men det ville også bety noe mer. Erfaringene vi har høstet under krigen og okkupasjonen har lært oss at vi hadde nådd langt, men at det ennå sto mye igjen før demokratiet var utbygd til også å gi økonomisk frihet for alle. Viljen til å erobre tilbake det vi mistet ved det tyske overfall, er til stede i alle deler av vårt folk. Og i stigende utstrekning vokser også utenfor arbeidfolkets rekker forståelsen av det sosiale og økonomiske svn som i alle år har vært båret fram av den norske arbeiderbevegelsen.

- V -

KORRUPSJON OG SVINDEL BLOMSTRER.
Fylkesfører i Stor-Oslo og riksøkonomisjef for NS, John Throndsen, som er en bror av den berøktede stabssjef i Hirden, er avsatt fra sine stillinger og satt i husarrest på grunn av omfattende underslag og rasjoneringssvindel. John Throndsens kriminelle virksomhet har lenge vært kjent, men fra ledende NS-hold søkt dysset ned, da han er en av 'minister' Hagelins protesjeer. I forbindelse med de veldige underslag i Fritt Folk og restaurant Victoria, som førte til arrestasjonen av økonomisjef Jørgensen, kom det imidlertid slike ting for dagen at quisling fant å måtte gripe inn, da han skjønte at en offentlig skandale ikke lenger var til å unngå.

- V -

ETTER AF TYSKERNE
nå overtok Continental og Teatercaffeen er tidligere kontorsjef på Bristol, H. Mørk, ansatt som direktør. Noen dager etter at han sluttet på Bristol ble der etter angiveri av hr. Mørk ved en politirassia funnet et større hamstringslager i hotellet. Bakgrunnen for dette angiveri var at hr. Mørk, som selv var innforstått og meddelaktig i anskaffelsen og disponeringen av de ulovlige varer, ikke fikk utlevert så mye som han forlangte.

- V -

BESTYRER AV OSLO ARBEIDSKONTOR,
Sverre Torp, er avsatt fra sin stilling. I hans sted er ansatt tidligere avdelingsbestyrer Viktor Holm, som for en tid siden gikk inn i NS og som sikkert med rette antas å være villig til å gå tyskernes ærend ved utskrivningen av arbeidskraft. Til belysning av nasistenes store omsorg for å nytte folk med

kvalifikasjoner, kan nevnes at visesangeren Henrik Dahl samtidig er ansatt som avdelingsbestyrer.

- V -

DET ER MANGE

innen avisens lesekrets som har anledning til å skrive den av og spre den videre. Husk at selv om vi når langt, så er det enda mange som ønsker og har behov for orientering. Gå derfor igang allerede denne uke, men vis forsiktighet og ansvar og knytt forbindelse bare med folk du er helt sikre på.

- V -

FORHOLDET LIPPESTAD - FOSSUM.

At samarbeidet og endrektigheten ikke alltid er like stor innen det "statsbærende" parti, har vi hatt mange beviser på. I den senere tid har det vakt særlig interesse å iaktta skjerpingen av det motsetningsforhold som lenge har bestått mellom "landslederen" i A.F.L., hr.Fossum, og sosialminister Lippestad. Hr. Lippestad som er den øverste leder såvel av landsorganisasjonen som arbeidsgiverforeningen, er i likhet med andre ledende nasister, svak i pengeveien og hans mange underlige disposisjoner på dette område har rammet landsorganisasjonen hårdt. I et brev til "sosialministeren", skrevet allerede i fjor høst, beklager Fossum seg storkt over dette forhold og særlig over at utgiftene til planleggingen av arbeidssambandet ensidig har måttet bæres av landsorganisasjonen. Det heter i brevet: "Alle de utgifter som er gått med er utelukkende blitt betalt av A.F.L. Det dreier seg om et beløp på omlag kr. 140.000. I tillegg til dette er det bestilt materiell for nærmere 2 millioner kroner, som såvidt jeg kan forstå også er meningen at Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon skal forskuddere. Sammenliknet med første halvår 1941 er landsorganisasjonens inntekter steget med kr. 98.386.- i første halvår 1942. Foruten dette beløp, som er gått med, er der også trukket på landsorganisasjonens formue, slik at jeg regner med at denne også snart er oppbrukt. Videre beklager Fossum seg over at Lippestads sekretær, kampfelle Fjell og Nylander, hever gasje og feriegodtgjørelse i landsorganisasjonen uten at de har noe med denne å gjøre. "Selv om ministeren har tiltenkt disse to kampfeller stillinger i Arbeidssambandet, burte utbetaling av lønn først skje etter oppfatt arbeid", skriver hr.Fossum med en påtatt anstendighetsfølelse som står dårlig i samsvar med hans egne korrupte disposisjoner med arbeidernes penger.

- V -

OPPSLUTNINGEN OM DEN AMERIKANSKE FAGBEVEGELSEN

har vært meget betydelig under krigen. Siden 1941 har medlemstallet i A.F.L. øket med 1 million og ialt teller den amerikanske fagorganisasjon omlag 13 millioner medlemmer. Under den omlegging av industrien som er nødvendiggjort av krigen, har fagorganisasjonen spilt en betydelig rolle og mange av dens menn er satt inn i administrasjonen. Spittelsen i organisasjonen er dessverre framdeles et faktum og selv om samlingsbestrebelsene i den senere tid har tiltatt, må en regne med at veien fram til hel samling i en landsomfattende fagorganisasjon blir tung og besværlig. Fagorganisasjonen har av hensyn til krigsinnsatsen forpliktet seg til å forhindre arbeidskonflikter, men da reaksjonære,kapitalistiske krefter fra tid til annen søker å høste profitt på arbeidernes bekostning, har arbeiderne i enkelte tilfelle måttet gå til streik for å hevde sine rettigheter. Den unge amerikanske fagbevegelse har imidlertid vist en overraskende tilpassingsevne og disiplinen innen rekkene er god. For å hindre forstyrrelser som kan hemme krigsinnsatsen, har en derfor gått inn for en smidigere behandling av tvistene på arbeidsplassen og dette problem blir sannsynligvis løst ved at der opprettes en serie av lokale arbeidsretter Som følge av den prisstigning som har funnet sted har fagorganisasjonen gått inn for lønnsforbedringer og det er oppnådd et tillegg på omkring 15% i visse industrier. Arbeidernes inntekter er også øket betydelig på grunn av den økede anvendning av overtidsarbeid. For å hindre en utterligere prisstigning, som jo alltid ensidig rammer arbeidsfolket, har fagorganisasjonen slått til lyd for rasjonering og foreløbig er kaffe,sukker og hermetikk rasjonert.

- V -

PLAN, ORDEN OG ARBEID.

Times skrev for noen tid tilbake, at det på denne side av Atlanterhavet vil bli hilst med glede en erklæring som Sumner Welles nylig har avgitt: at De

forente staters regjering vil ta opp til behandling med representanter for de allierte og forente nasjoner de praktiske tiltak som en må gå til for å kunne løse de økonomiske oppgaver Atlanterhavs-deklarasjonen peker på. Denne erklæring følges av en opplysning president Roosevelt nylig avga, om at det forberedes en internasjonal konferanse for å drøfte matforsyningsspørsmålet etter krigen. Altså ikke bare den øyeblikkelige hjelp til de folk Hitler har utplyndret og utsultet, men også spørsmålet om en permanent ordning. Målet må være å skape plan og orden og full beskjeftigelse for alle.

- V -

ARBEIDSMOBILISERINGEN.

Det foreligger nå opplysninger om at der i løpet av kort tid vil bli innkalt samtlige innregistrerte kontorfunksjonærer i alderen 18 - 30 år for å settes inn i krigsviktig arbeid. Dette blir sannsynligvis det første framstøt som skal gjøres, men en kan regne med at det vil støte på atskillige vanskeligheter å gjennomføre planene. Meningen er å erstatte de mannlige funksjonærer med kvinner men det er klart at en slik fullstendig utskifting av arbeidskraft vil føre til kaos og store forstyrrelser i produksjons- og forretningsvirksomheten. Dessuten er det klart at kvinnene vil vise liten interesse og initiativ når det gjelder å sette seg inn i det nye arbeid de blir påtvunget, på samme måte som de menn som blir tvangsutskrevet, vil vise den største motvilje og ulyst til å utføre folkerettstridige krigsarbeid for landets fiender.

- V -

NÆRINGSSAMBANDET SKAL DANNES.

Av den aktivitet som i den senere tid er kommet til syne, hva angår nasifiseringen av næringsorganisasjonene, har det stått klart for alle, at NS forberedder en ny aksjon for å oppnå kontroll over næringslivet. Det er også nå kjent at svindleren Alf Whist, som er NS-ombudsmann på dette område, i et skriv til departementet for noen tid siden, forlangte at nyordningen skulle trumfes gjennom for de næringsorganisasjoner som ennå hadde sin gamle ledelse. Den viktigste var Norges Industriforbund, som da også - som omtalt tidligere - fikk ny ledelse med generalkonsul Hilditsch som president og Giertsen som adm.direktør. Når samtlige organisasjoner var nyordnet skulle der så fra disse rettes en formell henvendelse til "ministerpresidenten" om å gi tillatelse til opprettelsen av et Norges Næringssamband, som skulle telle representanter fra landets to hovedyrker og være ledet av en formann oppnevnt av quisling.

En må imidlertid gå ut fra, at selv om disse planer nå med tvangsbud blir satt ut i livet, vil næringslivets menn sørge for at nasistenes hensikter ikke blir nådd. Alle gode nordmenn har hittil betakket seg for enhver befatning med de nasifiserte organisasjoner. Isoleringen og boikotten vil nå bli ytterligere skjerpet og det eneste quisling og storsvindleren Whist vil oppnå er å stable på bena nye tomme apparater uten liv og uten innhold. Den seiren må de også så gjerne innkassere.

- V -

K R I G E N S G A N G

TUNIS. Søndag var nedkjempelsen av Mareth-linjen et faktum. Den engelske offensiv startet den 20.mars, og alt den 21. hadde de engelske tropper ute ved kysten kjempet seg inn i linjen. Tyskerne satte inn store masser av sitt beste materiell og sine beste soldater i voldsomme motangrep for å drive fienden ut av innbruddsstedet, og til en viss grad oppnådde de det. I mellomtiden tiltvang den 5.amerikanske arméens framstøt i Midt-Tunis fra El Guettar og Maknassi seg stadig mer av tyskernes energi og oppmerksomhet. Midt i uken innledet Montgomery et heftig flankeangrep fra området ved Ksar Rihlane. I løpet av et par dager rykket disse styrker fram 160 km. til området ved El Hamma og omgikk således hele Mareth-linjen. Fredag den 26.mars om ettermiddagen nådde slaget om Mareth-linjen sitt høydepunkt. Allierte flystyrker rettet da et overmåte heftig flyangrep mot det tyske stillingssystem foran El Hamma. Angrepet varte i omlag 2 timer og var et av de kraftigste en har opplevd under denne krigen. De tyske stillinger ble jevnet helt med jorden. Tyskerne måtte trekke seg tilbake i all hast og Mareth-linjen ble rømmet for unngå fullstendig omringning. Søndag rykket engelske tropper inn i byene Mareth, Matmata og Douz. Mandag middag var hele linjen i Montgomerys hand. Tirsdag ble Gabes inntatt og den 8.arme fortsetter framrykkingen nordover. Under kampene tok engelsmennene et rikt bytte og over 8000 fanger ble brakt inn. - Men slaget om Tunis

er ikke over med det. I de nærmeste dager får en se hvorledes Rommel klarer tilbaketoget. I Midt-Tunis presser amerikanerne på for å kutte av sambandslinjene mellom Rommel og von Arnim. De støter fra El Guettar mot Gabes og fra Maknassi mot kysten. Videre rykker de fram fra området ved Pichon og Si Saad mot Sousse. Her trekker det opp til et større slag. Helt i nord har den 1. britiske arméen for alvor satt seg i bevegelse. Det kjempes forbitret ved Medjez El Bab snaue 35 km. vest for byen Tunis. Det allierte flyvåpen har spilt den største rolle for operasjonenes forløp hittil. I forrige uke ble således 9 skip senket og 6o skadet av engelske og amerikanske fly. I alt ble det i denne tid sluppet ned 16.000 bomber mot fiendtlig forsyningstrafikk.
RUSSLAND. Vårværet har nå for alvor lagt en demper på kampene på Østfronten. Likevel har russerne fortsatt sine heftige angrep på Midtfronten, ved Ilmensjøen og sør for Leningrad. De har hatt noen framgang og en rekke bebodde steder som ikke er navngitt, er tatt tilbake. Sørfronten følger nå stort set Donetz øvre løp, men russerne holder en rekke sterkt befestede punkter på elvas vestside. De spredte tyske forsøk på å sette over elva er overalt slått tilbake. På Kubanfronten er våren så langt framskredet at bakken har tatt ti å tørke, og mulighetene for større operasjoner er øket tilsvarende. Russernes aktivitet har her vært sterkt tiltagende, og det tyske bruhodet skrumper stadig inn. Torsdag meldtes at russerne har inntatt Krymskaja, det siste tyske støttepunkt foran Noverossisk.
VESTFRONTEN. Den allierte luftoffensiv har blusset opp med øket heftighet. Natt til lørdag bombarderte større styrker Ruhrområdet. Søndagsnatta angrep tallrike tunge bombefly av alle typer Berlin. Dette var det 6.angrep siden nyttår, og det var større enn noen av de foregående. Tilsammen ble det sluppet ned omlag 900 tonn bomber og tusenvis av brannbomber. De allierte flyverne kunne se de kraftige brannene helt til de nådde Nordsjøen 400 km. bort på tilbaketuren. Mandagsnatta ble den viktige tyske u-båthavna St.Nasaire hjemsøkt for 46.gang. Det 7. storangrepet mot Berlin siden nyttår kom natt til tirsdag. Også dette angrepet var i største målestokk. Brannene fra angrepet 2 dager før var ennå ikke slukket. Samme natt ble den kjente industri by Bochum i Ruhrområdet også angrepet av en større styrke. Andre mål som er bombet de siste dager: skip og verfter i Rotterdam, Phillips radiofabrikker i Holland, jernbanetomter i Abbeville, Bochum og andre steder i Ruhr.
Den engelske marineminister Alexander sa i en tale tirsdag at i de siste 3 måneder har nybyggingene av handelsskip oversteget senkningene med 2 mill. tonn. I USA ble det tirsdag sjøsatt 12 handelsskip - siden 1. januar 341 og siden USA gikk inn i krigen 1183 skip. Torsdag ble det opplyst at senkningene i mars i år var større enn i januar og februar men betraktelig mindre enn senkningene i mars i fjor.

- V -

ARBEIDERNE VIL MED STØRSTE INTERESSE
følge utviklingen av de nye nasifiseringsframstøt. Det er åpenbart at etableringen av et Næringssamband bare er et ledd i planene om å opprette et "Næringsting". Og i følge NS program skal dette "ting" også telle representanter fra arbeiderne. Derved står man på nytt overfor den situasjon at Norges Arbeidssamband vil bli søkt tvunget gjennom.
Det er for tidlig på det nåværende tidspunkt å uttale noen mening oø hvilke motaksjoner bør settes i verk for å hindre gjennomførelsen av disse tvangsinngrep. Så mye vet vi dog at det er de samme nasipamper og overløpere i den offisielle fagorganisasjon som også vil bli ledere i et eventuelt arbeidssamband under quislings og tyskernes kontroll. Når arbeiderne derfor i disse dager skjerper kampen mot de komis.ke ledere i den korrumperte fagorganisasjon, bannlyser enhver forbindelse og gjennomfører isoleringen av de nasistiske instanser til 100 prosent, så er dette det mest effektive svar vi i øyeblikket kan gi. Gjennom isolering og undergraving av våre motstanderes organisasjoner aktiviserer vi vår egen kamp for en

F R I F A G B E V E G E L S E